

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravlništva telefon št. 85.

Someščani! Volilci!

Zopet so se približale dopolnilne volitve za občinski svet. Takoj po velikonočnih praznikih stopiti Vam bode na volišče, da oddaste glasove možem svojega zaupanja.

Ni Vam treba naglašati, kake važnosti so volitve v občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane. Saj je ona prosvetno središče našega naroda in nje zgled vpliva vzgojevalno širom slovenske domovine. V občinski svet naše prvostolnice torej spadajo možje, ki so navdahnjeni želja za nje vsestranski razvoj in procvit in ki imajo poleg trdne volje tudi potrebne sposobnosti, da bodo delovali v tem zmislu.

Bela Ljubljana vzbuja danes strmenje vsakogar, ki jo je poznal pred potresom; ona vzbuja zaradi svojega modernega blagoustrojstva občudovanje vsakega tujca; ona pa tudi budi ponos v srcu vsakega rodoljubnega Slovenca. Da je tako, gre zasluga občinskemu svetu, ki je glede preustroja in povzdige našega lepega mesta nepremično stremil za začrtanim si smotrom. Tako bodi tudi v bodoče!

Zato Vam pa izvrševalni odbor narodnonapredne stranke, zaslišavši zaupnike te stranke, v izvolitev priporoča može, ki so v polni meri kos nalogi, ki jih čaka pri mestni upravi.

Someščani! Volilci!

Volite te može soglasno. Saj še nikdar tako, kot ravno letos, ni bilo potreba pokazati, da so mestni volilci trdna in nerazdružna falanga, ki je pripravljena z vzorno enodušnostjo odbiti vsak napad na nje pravice.

Kandidatje narodnonapredne stranke so:

Za I. razred, ki voli dne 21. aprila:

Ivan Knez,
veletržec in hišni posestnik;

dr. Ivan Oražen,
zdravnik in hišni posestnik;

Ivan Plantan,
c. kr. notar in hišni posestnik;

Ivan Velkovrh,
c. kr. nadporočnik v. p. in hišni posestnik.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1906.

Za izvrševalni odbor narodnonapredne stranke:

Ivan Hribar, t. č. predsednik.

Nekaj besed z ozirom na shod pol. društva „Naprej“ v Celju.

(Dopis s Štajerskega.)

Slovinci imamo, žal, staro prirojeno napako ter slabo in zelo škodljivo navado, da ob navadnem toku časa pri normalnih narodno-političnih in gospodarskih razmerah ter naravnih samo ob sebi umevnih dogodkih iz lastnega nagiba nikoli dosti ne delujemo in ne pospešujemo našega splošnega napredka in blagostanja, temveč zremo nemo v prihodnost ter pričakujemo večkrat z nekako resignacijo za našo usodo in obstanek važnih in večkrat odločilnih dogodkov, dokler nas nasprotniki zopet ne

prisilijo k živahnemu delovanju ter boljši splošni organizaciji.

Tako delovanje in narodno-politični procesi se v raznih dobah v našem življenju skoro vedno enako ponavljajo in zadene v tem oziru največja krivda vodstvo naše slovenske politike.

Če pa nam je mati narava po naši dolgo časa trajajoči narodno-politični in splošni zaspanosti zopet vrgla v naročje kak slučaj, vsled katerega smo se morali vsaj navidezno zdramiti k živahnemu delovanju in smo začeli vsled tega zopet nekoliko napredovati ter morda dosegli kak uspeh, je navadno posledica tega to, da skoro zopet vržemo puške v koruzo in se zopet utopimo v staro, navadno mlačnost.

Vse to občutimo bridko že od

nekdanj, posebno pa v zadnjem desetletju štajerski Slovinci, ki smo v zadnjih letih v tem oziru zagazili najbolj po krivdi voditeljev ponekod v naravnost obupne in neznosne razmere.

V nekaterih zadevah je slovenska štajerska politika tako zavožena, da ljudstvo samo spoznava, da to ne sme in ne more dalje trajati, ker bi to lahko občutno škodovalo najvitalnejšim našim interesom.

Slovensko ljudstvo na Štajerskem se že dolgo protivi taki politiki in se je pri volitvah že opetovano hotelo naravnost upreti strankinemu vodstvu. To so preprečili odličnejši možje iz naroda ter srednja in nižja inteligenca po mestih in trgih, pa le z velikimi težavami, obljubujoč, da se v kratkem docela spremeni smer naše politike.

Tako je bilo. Sedaj je pa napočil skrajni čas, da tudi mi zakličemo: „Svaka sila do vremena!“

V vodstvu oficialne slovenske štajerske politike imamo sicer vrle, iskrene slovenske rodoljube, ki po svoji najboljši vesti in po najboljšem prepričanju gotovo storijo kar morejo, ali žal, da taki možje nimajo večine za sabo in da njihov glas ne prodre povsod, temveč zanjejo taki slovenski poštenjaki za svoje delovanje le premnogokrat črno in grdo nevhvaležnost. Imamo pa tudi nekaj takih, ki storijo le to in toliko, kar morajo storiti, da se še vzdrže na površju in če store kaj nenavadnega, si skušajo predvsem s svojo diplomatično spretnostjo in previdnim manevriranjem osigurati že vnaprej zase kak gmotni ali moralni dobiček, narodno-politično karijero itd.

Vobče pa se čuti in pozna, da skoro vsi politiki, posebno v središčih, študirajo in delajo slovensko narodno-gospodarsko politiko žal le preveč pri zelenih mizah na podlagi spisanih aktov, raznih listin, zemljišnih knjig itd. ter se ne morejo ločiti od zastarelega in okostenelega birokratizma, dasi sedanje razmere nujno zahtevajo, da je treba slovenskim politikom iti med narod in v ljudstvu vzbujati narodno zavest in je v političnem oziru vzgojevati in poučevati.

Radi tega in iz raznih drugih vzrokov pozdravljamo z največjim veseljem sklep štajerskih Slovencev, da se ustanovi v nedeljo 22. t. m. v „Narodnem domu“ v Celju po češkem vzoru „Narodni svet“ v Celju za vse štajerske Slovence.

Pri tej priliki naj se razpravlja

LISTEK.

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.
(Dalje.)

Kadar je Lavra zvečer zaspala, je Marko bedel pri njej. Že od nekdanj je bil vajen, delati ponoči; zdaj je toliko laglje pisal, ker je iz svoje navzočnosti črpal zavest, da se Lavri ne more nič zlega zgoditi.

Tiho so tekale ure. Tudi na cesti je bilo že vse mirno, tako da ni motil tihote v sobi niti najmanjši šum. Naenkrat je Lavra bolestno zajejala in potem zavpila tako obupno, kakor bi se je lotila smrt.

Marko je planil k postelji in se nagnil nad Lavro.

„Kaj ti je, Lavra?“

Sedela je vsa zbegana in upadla na svoji postelji in ječala.

„Kaj ti je?“

„On je tu! Marko, on je tu! Jaz čutim, da je tu, jaz ga vidim.“

Marku ni bilo treba vprašati,

kdo da je ta „on“, prepričal se je v naglici, da je stanovanje zaklenjeno. Zaklenil je še sobo in položil revolver na mizo.

Z mehkim glasom, kakor mati svojega otroka, je tolažil Lavro.

„Umiri se, Lavra. Saj vidiš, da razen mene ni nikogar tu. Vrata so zaklenjena in jaz sem oborožen. Dokler sem jaz pri tebi, se ti ni ničesar bati.“

Molče se je oprijela njegovih rok in ga potegnila k sebi. Čutil je trepet njenega života in hitro udarjanje njenega srca.

„Marko,“ mu je rekla šepetaje, „jaz čutim, da je on tu... prav blizu. Rekel je, da se vrne in... vrnil se bode; ah, umori me, gotovo me umori — prisegel je, da me umori.“

Naj se je Marko še tako trudil, da bi Lavro pomiril, posrečilo se mu ni. Njena bolezen je povečevala njen grozni strah. A vendar ni Marko izgubil upanja, nego skušal na vse načine potolažiti Lavro.

„Če boš potem mirna in če boš lepo zaspala — ti še enkrat dokazem,

da se motiš. Tebi se je le sanjalo. Sancina ne boš nikdar več videla.“

„Marko,“ je vzkliknila Lavra, „veruj mi — Sancin je tu — doli pred hišo stoji — na moje okno gleda — prilike čaka, da bi se vtiho-tapil v hišo in me umoril.“

Lavra je bila vsa iz sebe. Govorila je s tako določnostjo, kakor da res vidi Sancina, in da se je celo Marko prestrašil in nekaj trenutkov ni vedel, kaj naj bi rekel ali storil.

Stopil je k oknu in privzdignil zaveso. Ravno na nasprotni strani hiše je turobno brlela plinova svetilka. Na prvi pogled je Marko videl, da stoji pred hišo možki in gleda gor na Lavrino okno. Marko ga je takoj spoznal. Bil je to v. resnici Sancin imenovan „tenente“.

Čim je bandit videl, da je nekdo privzdignil zaveso in se prikazal na oknu — je takoj stopil v senco in potem počasi odšel, sluteč menda, da sedaj ni prilike, izvesti svoje načrte.

Sancinova navzočnost pred hišo je Marka tako prestrašila, da je komaj prikril svoje razburjenje. Ostal je nekaj hipov pri oknu, potem je

izpustil zaveso in kolikor mogoče mirno rekel Lavri:

„Na ulici ni nikogar; ne ene žive duše nisem videl.“

Lavra pa je odmajala z glava in z globokim vzdihom rekla:

„Čemu me varaš? Nikar ne misli, da me s tem potolažiš. Jaz sem ga videla.“

„Če meni ne veruješ, Lavra, prepričaj se sama,“ je dejal Marko. „Pomagaj ti bom, da stopiš k oknu.“

Lavra je bila takoj zadovoljna. Dasi je bila tako slaba, da se je komaj pregibala, je vendar splezala iz postelje. Marko jo je skrbno zavel in jo nesel k oknu. Zdelo se mu je, da ima na rokah otroka, tako lahka in drobna je bila, in prvokrat ga je prešinil strah, da morda več ne ozdravi.

Lavra je skrbno pregledala vso ulico in videč, da je popolnoma zapuščen, je vsa začudena in vesela vskliknila:

„Saj ga res ni; nikogar ni; ah, jaz sem pač že blazna strahu.“

Marko jo je nesel zopet k po-

stelji. Spotoma je zagledala svoje veliko zrcalo.

„Posadi me pred zrcalo; rada bi se videla, kakšna sem zdaj.“

Marko je ugodil tej želji. Posadil je Lavro na stol pred zrcalo, užgal vse sveče in prinesel svetilko, da bi bilo več luči. Lavra se je ogledovala v zrcalu.

„Ah, lepša pač nisem postala. Vsa sem upadla — a kaj zato, da me le ti ljubiš, moj Marko.“

Čut blaženstva je prevzel pri teh besedah Markovo srce. To, kar je rekla Lavra, je bila obljuba, še več, bila je gotovost. Končno se je le vzlic vsem pomislekom udala svoji ljubezni.

„Moja Lavra.“

Objel jo je, ji poljubil ustne in jo nesel na posteljo. Naslonila se je na njegovo ramo, ovila svojo roko okrog njegovega vratu in mu s sladkim usmevom šepetala na uho:

„Veš, Marko, jaz ne maram umreti — zdaj še ne — ozdraviti hočem in živeti zate.“

(Dalje prih.)

o našem narodno-političnem položaju in naj se dotakne tudi onih hib in napak, katerim se moramo v bodoče izogibati, ako hočemo napredovati in si izvojevati v političnem oziru kakih uspehov.

Naj se tedaj srca razvnamejo, vreme razvedri, zrak izčisti in duhovi spoznajo. „Narodni svet“ naj se ustanovi in organizuje na najširši, zdravi in trdni podlagi, in v ta „Narodni svet“ se naj pokličejo po možnosti zastopniki vseh slovenskih občin.

Delo pri tem pa ne sme biti, kakor dosedaj v premnogih slučajih na našo škodo, le idealno; v političnih vprašanjih se ne smejo le teoretično razpravljati in jih samo akademično reševati, marveč dela naj se realna, praktična politika, ki nam bo donesla uspehov in nam zagotovila splošni napredek; s tem delom se pa mora takoj, odločno in resnobno pričeti. Zakaj nepraktično in prepozno pričetno delo navadno ne rodi dobrega sadu.

Povsod naj vlada odkritosrčnost, dobra volja, zdrav razum in trezno mišljenje. Proti resolucijam in sklepom zborovanja ter tam proglašanim načelom naj nihče ne greši in za hrbtom naj se ne ruske discipline!

Ako posamezniki ne bodo dosegli svojih namenov in se vsakemu ne bodo spolnile vse želje, naj se radi tega nihče ne maščuje in naj ne odpove svojega sodelovanja. Ako se bo tako postopalo, ne doživimo več v prihodnosti tako skrajno žalostnih dogodkov, kakor postavim v zadevi celjske utrakvistične gimnazije, v okr. zastopih v Celju, Brežicah, Ptuj, Slovenski Bistrici in raznih občinah. Vse to smo pa zakrivali večinoma sami, ker nimamo nobene organizacije in ker ni v našem delovanju pravega zistema, radi tega pa tudi ni nobenega reda in discipline v naši stranki! Kjer pa tega ni, se ne napreduje in ne dosega uspehi, marveč se nazaduje!

Preosnova ministrstva.

Lvov 19. aprila. „Slowo polskie“ poroča, da se že prihodnje dni prično pogajanja med baronom Gautschem in voditelji strank zaradi parlamentarizovanja ministrstva. Njegova prizadevanja pa ostanejo brezuspešna, ako bo hotel spraviti v kabinet le tri parlamentarne ministre brez portfeljev. Uspeha bi bilo pričakovati le, ako bi se tudi namesto ostalih ministrov pozvali parlamentarci v ministrstvo ter bi se načrt volilne reforme spremenil tako, da bi bilo tudi zmernim strankam mogoče zanjo glasovati.

Volilna reforma.

Lvov 19. aprila. Trgovska zbornica je sklenila, zastaviti vse sile, da si pribore trgovinske zbornice v slučaju, da se sprejme volilna reforma, pravico pošiljati svoje zastopnike v gosposko zbornico na tri, oziroma na šest let.

Danes se je vršilo tudi zborovanje županov vseh galiških mest v zadevi volilne reforme. Lvovski župan dr. Malachowski je izjavil, da bodo vsi levičarji v poljskem klubu glasovali za vladno volilno reformo; istotako bo glasovala konzervativna večina poljskega kluba, ako se številni galiških mandatorov pomnoži, posebno za mesta. Sprejela se je resolucija, v kateri se zastopniki galiških mest izrekajo za splošno, enako in direktno volilno pravico, v kateri pa se mora zavarovati gališkim mestom narodna in socialna posest.

Brno 19. aprila. Na shodu nemškega društva je govoril posl. dr. Lecher o političnem položaju in o volilni reformi. Rekel je, da je sedanja volilna reforma za Nemce najboljša, ker pozneje sestavljena ali oktroirana bi sploh ne prinesla Nemcem nikakih prednosti več.

Novi položaj na Ogrskem.

Budapešta 19. aprila. Vojni minister je izdal tajno okrožnico vsem vojaškim garnizijam na Ogrskem. V okrožnici se naroča polkovnim poveljnikom, naj ne kaznujejo nobenega vojaka zaradi izražanja madžarske narodne za-

vesti. Nadalje naroča častnikom, naj živijo v prijateljskih odnosih z meščanstvom.

„Budapesti Hirlap“ piše: „Nova vlada mora postopati v hrvaškem vprašanju ravno tako previdno kakor taktčno. Znano je, da je hrvaška narodna (vladna) stranka Hrvaško ravno tako nekako v najem vzela, kakor je to storila svoječasno liberalna stranka na Ogrskem. Hrvaška narodna stranka je bila vsaki vladi na razpolago. Nova vlada mora rešiti Hrvaško okovov tega sistema, da se ustvari med Hrvaško in Ogrsko naravno in zdravo razmerje.“

Trozveza v nevarnosti.

Rim 19. aprila. Dočim je skoraj vse italijansko neodvisno časopisje odločno proti Nemčiji ter zahteva konec trozvezi, se slišijo z vladne strani pomirljivi glasovi, češ, da bi nasprotstvo z Nemčijo v slučaju komplikacij z Avstro-Ogrsko imelo za Italijo usodne posledice. Znani irredentist Barzilai pa je izjavil dopisniku pariškega „Matina“: Pomagati si moramo tudi brez trozveze. Ako nam Francija, Anglija in Rusija jamčijo proti poželjivosti Nemčije po Tripolisu in proti grožnjam Avstrije v Albaniji in Macedoniji, ni dvomljivo, da bo dne 21. junija, ko poteče doba trozveze, ista tudi ponehala.

Ministrska kriza na Srb-skem.

Belgrad 19. aprila. Že sedaj je jasno, da je razpust skupščine neizogibljiv. Dasi se neodvisni radikalci branijo, prevzeti vlado ter smatrajo sedanjí čas za pripraven, da prestopijo v opozicijo, vendar si kralj prizadeva, da bi pridobil radikalce zopet za vlado, in sicer da prevzamejo vlado ali sami ali pa v družbi s kako drugo parlamentarno stranko. V ta namen je sklical kralj voditelje neodvisne stranke k sebi na posvetovanje. Voditelji so izjavili, da se morajo pred odločitvijo dogovoriti s svojim klubom.

Včeraj se je posvetoval kralj s predsednikom skupščine o političnem položaju. Razen tega bo zaslila krona mnenje strankinih voditeljev, kar bo trajalo več dni.

Belgrad 19. aprila. Sestava ministrstva se najbrže poveri zmernim radikalcem. Najbrže sestavi novo vlado Protić, ki ga po novih volitvah nadomesti Pašić.

Položaj na Ruskem.

Petrogra 19. aprila. Z vsakim dnevom se pričakuje razglasitev novih državnih osnovnih zakonov; vsekakor pa se to zgodi pred sestankom državne dume. Dvorno ministrstvo s svojimi izdatki se ne podredi kontroli državne dume. Ravnotako si hoče car pridržati pravico, da po svoji volji nakaže pokojnine, nagrade in podpore. Te določbe bodo dale liberalnim strankam dovolj gradiva za brezobzirne napade.

Državni svet je sklenil, da se pripusti v privatnih šolah v pokrajinah ob Vzhodnjem morju nemški, leški in litavski poučni jezik, razen ruske literature, zgodovine in geografije, kateri predmeti se morajo poučevati v ruskem jeziku.

Moskva 19. aprila. Znani revolucionarni pop Gapon je izginil že pred desetimi dnevi. Baje so ga revolucionarji ubili.

Petrograd 19. aprila. Ustavno demokratična stranka, ki bo imela v novi državni dumi ogromno večino, namerava odločno nasprotovati vladni davčni predlogi in državnemu posojilu. Nadalje bo zahtevala, da se odpravi kruti začasni tiskovni zakon. Potrotnim sodiščem se mora dati pravica, da določijo poljubno odškodnino žrtvam uradniške samovolje. Židovskega vprašanja pa stranka ne bo sprožila.

Novi šolski zakon na Angleškem.

London 19. aprila. Angleška vlada je predložila parlamentu novi šolski zakon, ki odgovarja vsem modernim zahtevam. Vse ljudske osnovne

šole pridejo v bodoče pod javno kontrolo. Takozvane prostovoljne šole, ki so jih ustanovile verske združbe iz lastnih sredstev, se izročijo krajevnim šolskim oblastnjakom, ki imenujejo v bodoče vse učitelje. Versko vprašanje pri tem ne sme priti v poštev. Šolske oblasti vzamejo šolska poslopja verskih družb v najem. Ako zahteva štiri petine staršev kak posebni verski pouk, dajo se posebne olajšave zato, ako se na razpolago primerni prostori. Sicer pa se mora ves pouk ločiti od verskega vpliva, ker le na ta način je mogoče govoriti o razvoju in napredku, pravi določba v zakonu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. aprila.

— **Shod deželnezborskih volilcev** sklicuje „Meščanski volilni odbor“ v Kranju na ponedeljek, dne 23. t. m. ob osmih zvečer v P. Mayrjevo restavracijo. Gosp. posl. Ciril Pirc bo govoril o volilni reformi za deželni zbor in g. dr. Jos. Kušar o organizaciji narodno-napredne stranke.

— **Shod narodno-naprednih volilcev v Novem mestu**, ki je bil včeraj zvečer, se je završil nepričakovano sijajno. Shod je bil tako mnogobrojno obiskan, kakor še ne skoro kateri v Novem mestu. Obširno in natančno poročilo o tem znamenitem shodu, ki je znova dokazal, da je dolenska metropola slejkoprej najkrepkejša opora narodno-napredne misli, priobčimo jutri.

— **„Slovenec“ in obrtniki.** V zadevi volilne reforme je škofovo glasilo zagrešilo med drugim tudi tole trditev: „Pridružitev industrijalnih krajev k mestom bi bila na korist obrtnikom. Če bi se pridružili industrijalni kraji, bi obrtniki prišli bolj do veljave.“ To naravnost bedasto in glupo trditev je mogel napisati samo kak klerikalni ignoranc, ki so se mu že omehčali možgani, ali pa kak notoričen slepar, ki ve, da so klerikalni backi, iz katerih se rekrutirajo „Slovenčevci“ „bravci“, tako zabiti, da verjamejo največje bedastoče. Vsak človek vé, da prebiva pretežna večina obrtnikov po mestih in trgih, kakor je tudi vsakomur znano, da v industrijalnih krajih v številnosti nadkriljuje delavstvo vse druge stanovce. Ako se torej domeni malega meščanstva, to je obrtnikov, pridružijo industrijalni kraji, bi to bilo prav toliko na korist obrtnikom, kakor ako bi se mesta in trgi priklopili kmečkim občinam, zakaj v prvem slučaju bi obrtnike udušilo delavstvo, v drugem pa kmet-ski volilci. To je kakor na dlani! A vendar si drzne poštenjakovič „Slovenec“ ljudi slepariti s trditvijo, da bi prišli obrtniki bolj do veljave, ako se industrijalni kraji pridružijo mestom. Če pa misli, da bo potegnili s tem obrtnike, se moti, zakaj zavedni obrtniki so pač brihtnejši glav, kakor njegovi backi, da lahko ločijo črno od belega!

— **Občni zbor „Dramatičnega društva“** se vrši danes zvečer ob polu 9. v veliki restavraciji sobi „Narodnega doma“. Povabljeni so vsi člani ter abonente in sploh vsak prijatelj slovenskega gledališča; prišle naj bi tudi naše čast. dame! Dnevni red: a) Poročila o minoli sezoni 1905/6. b) Dopolnilna volitev. s) Slučajnosti in razgovor o prihodnji sezoni.

— **Naslednik posl. Žičkarja.** 29. maja se bo vršila volitev novega poslanca za 5. kurijo na Sp. Štajerskem. Za ta mandat se poteguje Jakob Pukl, posestnik v Konjicah in Marija Enzersdorfu pri Dunaju ter seveda tudi dr. Anton Korošec.

— **Kaj hočejo vsenemci!** V velikonočni številki „Kärnt. Wochenblatt“ piše veliki Nemeec, c. kr. uradnik Pogatschnigg o nemstvu ob Adriji. Iz njegovega spisa naj poudarimo le par odstavkov, ki jasno kažejo ves vsenemški napuh in vso njihovo samogoltnost. „Kar mi Nemci na jugu zahtevamo, niso načrti za razširjenje naše posesti, temveč samo stare zgodovinske pravice, ki jih zahtevamo in zahtevati moramo,

da more naš narod prosto dihati. Mi potrebujemo morje, na jugu kakor na severu, kajti bila bi nena-ravna slika, ako bi naletela nemška domovina na zapah par milj pred morsko obaljo. Naše Primorje...“ Pisec nato skuša dokazati, da je Primorje že od nekdaj nemško, Primorje s Trstom vred. — Ubogi Pogatschnigg! Njegovi dokazi so toliko vredni, kakor njegovo nemstvo, kajti živ krst mu ne more zbrisati njegovega slovenskega pokoljenja in če še stokrat prestopi k protestantizmu! — Vse Pogatschniggovo mišljenje, torej mišljenje c. kr. uradnika, pa se kaže v citiranih besedah: „heimfällt an Germanien Mark Histerreich und Meranien!“ — Da, da, tam v blaženem pruskem rajhu je edino zveličanje za take vsenemške c. kr. tiče. „Mir“.

— **Iz justične službe.** Sodni avskultant g. Gabrijel Grm je premeščen od okrožnega sodišča v Novem mestu k dež. sodišču v Ljubljani.

— **Smrtna kosa.** Snoč je umrla po dolgi in mučni bolezni gospa Marijana Zorc, rojena Tavčar, sestra g. dr. Ivana Tavčarja. Pokojnica je bila blaga žena, dobra soproga in izredno skrbna gospodinja, ki je marljivo delala v svojem ožjem krogu in se popolnoma posvetila svojem in svoji rodbini. Radi njenega dobrega srca in blagega značaja je bila splošno spoštovana in priljubljena. Pogreb bo jutri v soboto ob pol šestih zvečer. Bodi blagi pokojnici blag spomin in lahka zemlja!

— **Hranilni in posojilni konzorcij I. splošnega uradniškega društva Avstro-Ogrske v Ljubljani** je imel snoči svoj redni letni občni zbor. Ker je bil predsednik lokalnega odbora, g. Lukesch, vsled bolezni zadržan udeležiti se zborovanja, ga je otvoril g. Vesel, ki je konstatiral sklepčnost in pozdravil navzoče. Prebral je centralin pozdrav, ki je došel za občni zbor dne 7. aprila, ki se pa vsled nesklepčnosti ni vršil. Govornik se je spominjal umrlih članov in pozval navzoče, da se vzdignejo s se-dežev, kar se je zgodilo. Tajnik g. Langof je poročal o delovanju društva v preteklem letu. Omenil je, da je avstrijsko uradniško društvo praznovalo preteklo leto 40letnico svojega obstanka in izdalo ob tej priliki spomenico. Zavarovanje življenja je ugodno uspevalo, kajti skupno znašna nova zavarovalnina 12.600.000 K. Društvo je na humanitarnem polju storilo lep korak naprej, ko je 87.615 kron razdelilo med potrebne uradnike. Ker je prejšnji društveni predsednik vsled bolezni odločil svoj posel, je stopil na njegovo mesto Karel vitez pl. Oben-taut. Ljubljanska skupina je dobila od centrale za leto 1905 500 K podpore, za 1906 pa 300 K. Naj se izreče zahvala za to. Sprejeto. Gospod Trstenjak pravi, da mu imponirajo vsote osrednice, ki je vsled njih nastala veselila. Še bolj mu pa imponira 87.615 K. Vpraša, koliko je prišlo od tega denarja k nam in če je sploh kaj kaj prišlo. Odgovoril mu je g. Vesel, da je skupina vsako leto dobila kaj za bolnike in pretečeno leto 280 K. Da se ni več dobilo, je vzrok, da se ni oglasilo več prosilcev in ki bi bili prosili za večje vsote. Da smo tako malo dobili, smo sami krivi. G. Trstenjak je nato ostro kritikoval postopanje odborovo. Vedno se je članom slikalo centralo kot pisano mater ljubljanske skupine, dočim bi nam bila rada pomagala, če bi bili prosili. Vodstvo bi nas bilo moralo poučiti o tem. Bili smo lani za uradniški dom in sklenili prositi centralo posojila 200.000 K. A odbor je skoro celo leto cinal, predno je prošnja prišla na določeni cilj. Sami smo krivi, da še nimamo svojega uradniškega doma. 1000 uradnikov bi vendar lahko kaj naredili in glavnica, ki bi jo založili za ta dom, bi se gotovo investirala. Treba je skupnosti, sicer ne dosežemo nič. Nato je poročal gosp. Kejžar glede uradniškega doma, zaradi katerega je bil poročevalec na Dunaju kot odposlanec. Bil je prese-nečen, ko so mu tam povedali, da je dala centrala ljubljanski skupini v zadnjih 10 letih 13.000 K podpore. (Klici: Kje pa so?) Centrala ni hotela ugoditi naši prošnji za posojilo 200.000 kron in tudi ne bo, dokler ne bomo stali na boljših nogah. Mi moramo storiti svojo dolžnost, potem jo bodo šele oni. Centrala ima gorko srce za nas in je obljubila, da nam bo pomagala, kolikor se bode dalo, k ustanovitvi uradniškega doma v Ljubljani. Nato se je brez debate odobril zapisnik o lanskem rednem zborovanju. Iz poročila o poslovanju in o računskem sklepu posnemamo, da se je sklenilo zavarovalnih pogodb za 23.000 K, 7 pogodb v znesku 14.800 K se je realiziralo. Tekom leta 1905 so prirastli 4 člani, 9 jih je pa izstopilo. Stanje članov koncem leta je znašalo 117, ki so vplačali na deležih 11.926 K 18 v. V letu 1905. se je izplačalo posojil

16.686 K 24 vin., vrnilo ali obračunalo se je pa 12.050 K 33 vin. Ne-povrnjega posojila je bilo koncem leta 31.881 K 27 vin. istega dobička je 940 K 36 vin. Rezervni zaklad je znašal koncem leta 5526 K 97 vin. Denarni promet izkazuje 51.538 K 55 vin. dohodkov in 50.137 K 38 v. stroškov. Odbor je imel vsak mesec dve seji. Pred nekaj časom je bil v Ljubljani uradniški shod zaradi draginskih doklad. O uspehu takrat odposlane peticije še ni znano in bo najbrž treba urgirati. K besedi se je oglasil k besedi g. Trstenjak, ki je povdarjal, da skupina hira, ker je vedno manj članov. Društvo se mora modernizirati in je doslej preveč starokopitno. Pri posojilih se delajo take sitnosti, da društveniki hodijo drugam po posojilo, ker ga ložje in preje dobe. G. Vesel je odgovarjal, da skupina hira, ker se ne sme dajati večjih posojil, kot je velika vloga. Tudi dolžniki slabo plačujejo. Sicer se pa že zdaj posojuje na menice in ne več na dolžna pisma. — Nadzorovalni svet je našel vse račune in knjige po predpisih v redu. Čisti dobiček se je razdelil: 2% za splošni zaklad v centrali, in sicer od zneska 840 K 36 v.; izplačajo se 4 1/2% dividende, sluga dobi 50 K, ostalo se prenese za prihodnje leto. Obrestna mera za posojila se je določila na 6% in hranilne vloge na 4%, odpovedna doba ostane kot doslej. Začasno razpoložljiv denar se naloži pri ljubljanski kreditni banki, sicer pa pri kmetijski posojilnici. Vsak zadržnik si sme pridobiti toliko deležev, kolikor hoče. Konzorcij sme sprejeti toliko posojil in hranilnih vlog, kakor so doslej velevali določbe. Osnovala se je rezerva za izgube. Letos se vzame vsota 526 K 97 vin., sicer se pa dotira iz letnega dobička. Brez velike debate so bile potem sprejete spremembe nekaterih točk društvenih pravil in pri dopolnilnih volitvah so bili izvoljeni v lokalni odbor in konzorcijalno načelnštvo gg.: Kejžar, Langof, Lukesch, Tomažin, njihovim namestnikom gg.: Fink, Paternoster, Sedlak, v nadzorovalni svet g. Götz, njegovima namestnikoma pa gg. prof. Brunet in notar Hudovernik. Ko je še gosp. Trstenjak izrazil željo, da bi z vstopom novih ljudi v odbor zavelo v društvu novo življenje, je zaključil g. Vesel skoraj 4urno zborovanje.

— **„Prosveta“.** Jutri, v soboto dne 21. t. m. priredi akad. fer. društvo „Prosveta“ v Litiji v gostilni g. Oblaka javno predavanje s skopičnimi projekcijami. Predaval bo g. Pavel Grošelj o „katastrofah na nebu in na zemlji.“ Začetek ob osmih zvečer.

— **Podružnica kranjska avstr. pomožnega društva za bolne na pljučih** priredi v soboto, 21. t. m. ob pol 6. uri popoldne v mestni dvorani odborovo sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva. 2. Predložitev načrta in proračuna ter posvetovanje o gradbi otroškega zavetišča. 3. Slučajnosti.

— **Za sklad šišenskega „Sokola“** pripade vstopnina h koncertu, ki ga priredi hotel „Vega“ v Šiški ob otvoritvi vrta v nedeljo, dne 22. t. m. Začetek točno ob treh popoldne. Pri koncertu sodeluje popolna Ljubljanska društvena godba. — V slučaju neugodnega vremena se vrata odprejo naslednjo nedeljo dne 29. t. m. z istim sporedom. — Ker je ves dohodek koncerta namenjen šišenskem „Sokolu“ in ker se bo tudi skrbelo za dobro kuhinjo in izvrstno kapljico, je pričakovati mnogobrojne udeležbe.

— **Olepevalno društvo v Rožni dolini** pri Ljubljani priredi v nedeljo, dne 13. maja t. l. veliko majnikovo veselico z izvrstnim zanimivim sporedom. Pri veselici sodeluje vojaška godba.

— **Očka Smovec nam županil ne bo!** Iz Medvod se nam piše: Pri volitvi župana je očka Smovec, ki je vedno še mislil, da pridrži župansko čast, grdo pogorel. Izvoljen je bil namreč za župana g. Janez Šusteršič, po domače Tome. Tako je očetu Smovcu, ki je za časa svojega županovanja povzročil toliko razprtij in sovraštva ter s svojim postopanjem toliko škodoval ugledu naše občine, v Medvodah za vedno odklenkalo. Kako radostno so Medvodčani pozdravili vest, da jim Smovec ne bo več županoval, dokazuje to, da so veselo jeli pokati topiči, ko se je razglasilo, da se je preje vsega mogočemu Svolšaku izpodmaknil županski stolec.

— **Iz očetove hiše je pobegnila** 17letna Alojzija Florjančič, hči gostilničarja Florjančiča v St. Petru pri Novem mestu. Dekle je že popolnoma razvito in jo je najbrž potegnili v Ameriko skozi Ljubljano. Mogoče je pa tudi, da še ni odšla s Kranjskega. Florjančič Alojzija je srednje postave, temnorjavih las in rjavih oči. Oče je kot premožen mož ukrenil vse mogoče, da dobi hčer nazaj, če se še da.

— **Slovenska zastava** je visela z zvonika župne cerkve v Židovju v kočevskem okraju o velikonočnih

raznikih. Gosp. Pelc je za veliko koril za osvoboditev imenovane vasi, nato ga mnogi župljani Kočevarji s škofom vred preganjajo. Ko ni le imel kaj posnemalcev g. Pelc med svojimi kolegi!

— **Od doma je odšel** 15letni Jernej Novak iz Breze pri Trebnjem št. 12. Novak je dobil pri županstvu za zvit način potne listine. Sumi se, da se je odpeljal v Ameriko, ker je bil imel potrebno vsoto denarja.

— **Umrl** je v Kamniku posestnik Josip Rode. Pokojnik je bil eden najbogatejših mož kamniških in se je pogosto hvalil, da je pol Kamnika njegovega.

— **Toča je pobila** po savskem zemlju litjskega okraja v ponedeljek na napravila precej škode zlasti okoli Ljane. Bilo je je 10 cm na debelo.

— **Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Logatcu** priredi na belo nedeljo, 22. t. m. večerico v prostorih hotela „Kramar“. Začetek ob 8. uri zvečer. Na sporedu je med drugim petje in tamburanje. Iz prijaznosti sodeluje dobroznani kvartet iz Ljubljane gg. Matjan, Svetek, Završan in Šebenik ter glavno tamburaško društvo „Sloga“ v Pol. Logatcu. Po končanem sporedu prosti zabava. Vstopnina za osebo 1 krono.

— **V vodo je skočil**, kakor smo v torko poročali, Cvetanov sin iz Smerij pri Ilirski Bistrici, Anton Kovačič. V dotični notici je bilo rečeno, da je šel v smrt iz strahu pred nadzorom. Kakor se nam pa zdaj poroča, se je Kovačiču zmešalo, kot je konstatoval zdravnik.

— **Zaradi javnega nasilstva** so aretovali v Mariboru pomožnega gradnika pri odtodnem sodišču Karla Kerscheta, ki je hud nemški vročkrvnež.

— **Posledice pijanosti.** Dimnikarski mojster iz Pregrade na Hrvaškem se je peljal z ženo iz Rogatec domov, kočijaž je bil pijan kot kazen. Že blizu doma je šla pot silno napolnena, a kočijaž ni nič zavrnil voza. Koju je v silnem diru spodletel, da je padel in se na mestu ubil. S kozi je butnil kočijaž v bližnji kamen z glavo in se istotako ubil, dimnikarski mojster si je zlomil nogo, njegova žena pa več reber. Vzrok vsej tej grozni nesreči je bila samo pijanost kočijaža; ki je drago plačal to svojo krivdo.

— **Strela je udarila** velikonočni ponedeljek v bajto Marjete Kern na Bregu pri Nasovčah, da je v par minutah pogorela do tal. Da niso prihiteli sosede in požarna bramba iz Komende o pravem času, pogorela bi bila vsa vas.

— **Dvojna mera pri krstu.** „Soča“ piše: Iz Gorice je prišel neki obrtnik svojemu prijatelju v Sesljanu za botra. Otroka se je imelo krstiti v farni cerkvi v Mavhinhah. Ko pride boter v cerkev z babico in otrokom, je prinesel mežnar sveče in Kristusa na križu v zakristijo in duhovnik je povabil botra iz Gorice, da mora priti, če je bil pri spovedi za Veliko noč — drugače ne more biti za krstnega botra. Boter je odgovoril, da ni bil pri spovedi. Duhovnik: Potem ne morete biti za botra. Boter: Ali imate tukaj drugo postavo kot v Gorici? V Gorici ne prašajo nobene, če je bil pri spovedi. Duhovnik je prašal potem še očeta, če je bil pri spovedi. Tudi ta je rekel, da ne, pa da je še čas. Nato sta duhovnik in mežnar spehala ven očeta in botra, in otroka je držal pri krstu mežnar!

— **Opatijske novice.** — Viskoki gostje v Opatiji. Dne 23. aprila so prišli v Opatijo: knez Wilhelm, princ Friderik, princ Franjo Josip in princezinja Avgusta Viktorija Hohenzollern. Nastanili so se v hotelu „Belvedere“ kjer ostaneje dalje časa. V istem hotelu stanuje tudi že več mesecev grofica Trani, sestra pokojne avstrijske cesarice Elizabete. — Svečano podeljenje prvega kamna za novo nemško samostansko cerkev v „Vasanski“ pri Opatiji bo v nedeljo 22. aprila. K svečanosti prišel bode, kakor se govori, skoraj gotovo sam cesar Fran Josip I., ki je tudi pokrovitelj te cerkve in tržaški škof Nagl, ki je predsednik odbora za zidanje te cerkve. — Okraden natak. V ponedeljek zvečer je ukradel dosedaj nepoznani tat plačilnemu natakarku v „Grand hotelu“ Franju Verdegu iz skrinjice, kjer je imel shranjeno takimenovano „lozungo“, od velikonočnih praznikov 2400 kron denarja. Sumijo nekega natakarkja, ki se je klatil že več dni brez posla po Opatiji in kateremu so bile poznane razmere v „Grand hotelu“, a sedaj je zginit „sam Bog ve kam“. — Poskusen samomor. Zastrupiti in obesiti se je hotel v sredo Alojzij Capovilla, sluga lekarnarja A. Gržetiča v Voloski v bližnjem gozdu, ali ni mu se prav posrečilo. Spil je res stekleničico strupa, a vsled naglih učinkov ni imel moči dejati glave v pripravljeno zanjko. Nezavesten je padel po tleh, kjer so ga našli mrt-

vega našli šele v četrtek zjutraj. Poklican je bil na lice mesta občinski zdravnik g. dr. Fabiani, ki mu je takoj želoдец izpral in ga tako rešil smrti. Prepeljali so ga na njegov dom in je upanje, da bo kmalu ozdravel. — Tuji v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1905 do 15. aprila 1906 16.887 gostov. Od 13. aprila do 15. aprila 1906 jih je prišlo 478, a 15. aprila biloje v Opatiji nastanjenih 3113 gostov.

— **Vezuvov pepel** je med dežjem padal včeraj dopoldne v Trstu.

— **Zastrupila** se je Trstu 21letna šivilja Marjeta Boga s karbolovo kislino na pokopališču sv. Ane. Poklicani zdravnik ji ni mogel več pomagati. Zastrupila se je vsled neozdravljive bolezn.

— **Oko je s pestjo izbil** v Trstu 18letni zidar Franc Gerdol 20letnemu poljedelcu Karlu Šikanu, ko sta se pretepala.

— **C. kr. priv. občna zavarovalnica „Assicurazioni Generali“ v Trstu** je kupila preteke dni v Gradcu v Gosposkih ulicah dvojje najlepših poslopij „Thonethof“ za kupnino 2,400.000 K. Družba ima v Avstriji že večje število monumentalnih stavb, in sicer v Trstu 12 poslopij v skupni vrednosti 5,178.000 K, na Dunaju šest poslopij v vrednosti 6,000.000 kron, v Gorici eno z 132.000 K, v Brnu eno z 500.000 K in v Pragi eno z 2,220.000 K vrednosti. Razen teh ima družba v inozemstvu 14 poslopij in gradi ravnokar v Rimu monumentalno palačo v vrednosti nad tri milijone lir. Kakor se čuje, namerava tudi v Ljubljani nabaviti si primerno poslopje večje vrednosti.

— **V Ricmanjih** so imeli pretekli petek 68. civilni pogreb. Nekrščen otrok je zdaj 110. Cerkev že od sv. Jožefa ni bila nič odprta, ker katarinski župnik ne hodi več maševat. Orožniki ne prihajajo več v vas, pač pa je prišel incognito koprski okrajni glavar, ki je bil jako prijazen in napravil povsod najboljši vtisk.

— **Ustrelil** se je v sredo na Trstu na Reki v desno sence s samokresom Anton Eckert s Kranjskega. Eckert je kot vojak služil na torpedovki „Comet“, a je dobil kazni šest tednov. Da bi se tej izognil, se je šel strejlat. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico, vendar upajo, da ga rešijo smrti.

— **Iz lesa izrezljan lestenec za 24 sveč** je izdelal gosp. Josip Zanet, telefonski monter v Ljubljani. Lesteneč je razstavljen v oknu Korsikove trgovine in je jako lepo, imenitno delo, umetniško dovršeno. Lesteneč je za primerno ceno napravljen in je upati, da ga kdo kupi in tako g. Zaneta vsaj nekoliko oškoduje za velikanski trud, sam pa pridobi za svoje stanovanje izredno lep in redek okras.

— **Elektro-bioskop v Lattermannovem drevoredu** je nekaj posebnega in znamenitega. Slike se nam kažejo v naravni velikosti in so jako raznovrstne. Vse so ostre in točne in ne trgajo prav nič oči, kakor imajo nekateri kinematografi navado. Ogledali smo si tatedensko serijo in reči smemo, da je na višku umetniške popolnosti in da se lastnik Karel Lika ni strašil nobenega truda in stroškov, da v polni meri zadovolji vedno množtevno gledalstvo. Ker je vsak teden druga serija, opozarjamo na serijo tega tedna. Serije se ne ponavljajo.

— **Prememba posesti.** Gosp. A. Hauptmann je kupil Schmelzerjevo hišo v Bohoričevih ulicah na javni dražbi za 18.000 K. Imetelj izseljevalne pisarne g. Franc Seunig je kupil hišo šte. 28 v Kolodvorskih ulicah.

— **Pokradla** je danes ponoči sprevodnikovi ženi g. Juliji Povšetovi v Spodnji Šiški št. 205 neka neznanca dvonožna lisica 12 kokoši. — Veliko soboto sta pa bili na Dunajski cesti šte. 52 g. Mariji Schmidovi ukradeni dve klobki in izpod vsake 19 jaje. Tat ju je zabodel takoj na travniku poleg hiše.

— **Pobegnil** je dne 18. t. m. od zgradbe domobranske vojašnice 29letni prisiljenec Fran Scoz, pristojen v Povo pri Trientu. Da bi ga tako hitro ne zasačili, je Scoz popustil na mestu prisiljenško obleko in si preskrbel civilno.

— **Na policijskih oglasih** je rastavljena slika 36letnega trgovca Karla Rappela, rod. z Dunaja, ki je tam pogoljufal in poneveril 18.000 kron in jo neznanu kam odkuril.

— **Godcu** Edvardu Schmidu, katerega je policija te dni prišla in razstavila njegovo sliko na policijske oglase, so naložili na hrbet zopet novo tatvino, in sicer je izmaknil neki gosposki 40 K vredno vijolino. Neka gospa ga je pa v neki vili na Bleiweisovi cesti, v koji je iskal svojega plena, prepodila. Kakor čujemo, je Schmid že priznal tri tatvine, katere je začetkom odločno zanimal in so se že vse tri reči, to je 100 K vredna ura budilka, flobert puška in srebrna palica, katere je pod različnimi pre-

tvezami prodal, že dobile. Najbrže se sčasoma zvedo še novi njegovi greh. Zares imeniten „delavec“ je bil ta dunajski godec.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljal z južnega kolodvora v Ameriko 15 Slovencev in 20 Hrvatov, nazaj pa je prišlo 25 Hrvatov. V Heb je šlo 150, v Scheibbs 70, v Inmost pa 40 Hrvatov. Ob 3. ponoči se je peljalo s posebnim vlakom 500 laških zidarjev na Dunaj in v Budimpešto.

— **Izpuščene in najdene reči.** Karolina Haberlejeva je izgubila zlat uhan. — Prodajalka zelenjave Franciška Hribernikova je našla zavitek blaga in ga oddala na magistratu. — Julijana Ratejva je izgubila bankovec za 10 K. — Zlat prstan se je našel na Dunajski cesti. Dobi se na Glavnem trgu št. 8, III. nadstropje pri g. Klobčaverju.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer koncert v „Narodni kavarni“ (Gospoke ulice). Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

— **Koncert v restavraciji „Lloyd“** bo danes zvečer z izrednim programom: petje, humoristični prizori itd. Vstopnina 60 vin. Začetek ob polu 9. uri.

— **Otvoritev vrta hotela „Lloyd“** bo pri lepem vremenu prihodnjo nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne s koncertom. Vstop prost.

— **Dame**, ki kupujejo modno blago, svilo, trakove, pajčolane, čipke itd., opozarjamo na današnjo prilogo tvrdke Ernest Sark v Ljubljani.

— **Današnji list** ima za cerjene ljubljanske naročnike prilogo „Program mednarodne panorame“ na Pogacarjevem trgu.

— **Širom slovanskega sveta.** — Malorusko učiteljsko društvo v Galiciji. „Ruskoje tovarišstvo pedagogičnoje“ ima svoj sedež v Lvovu. Lansko leto je imelo društvo 3330 članov, ki so bili zbrani v 28 posebnih društvih. Samo lani se je povečalo število za 467. Društvo ima svoj časopis „Učitelj“, ki ima okoli 6000 naročnikov in izdaja tudi svoj mladinski list „Dzvinač“ (Zvonček) s 5000 naročniki. Društveni odbor izdaja na svoje stroške tudi knjige za narod in mladino. V kratkem namerava izdati zgodovino maloruske književnosti in zemljevid ruske Ukrajine. Društvo vzdržuje poleg tega še štirirazredno žensko učiteljsko. Vsakolletni društveni stroški znašajo 100.000 kron. Letos slavi „Ruskoje tovarišstvo“ 25letnico svojega obstanka.

— **Kdo je zmagal pri volitvah v rusko gosudarstveno duma?** „Dvadcaty Vjek“ piše: „Zmagala je ideja narodne svobode. No, to pot se je izvojevala zmaga ne papirnata, kakor je to bilo 30. oktobra, marveč živa in realna. Po volitvah so govorili kmetje prvimi predstaviteljem naroda: „Samo Vi nas ne izdajte, mi Vas nikdar ne izdamo!“ In ne bodo jih izdali. Volitve so samo utrdile tesno vez med izvoljenci in prebivalstvom.“

— **Katoliški učitelji** na Ruskem. Ruski minister narodne prosvete je s cirkularom razveljavil naredbo, ki je določala, da ne sme na Ruskem biti noben katolik v službi kot naroden učitelj.

— **Najnovejše novice.** Poljaki na Poznanjskem so si pridobili 24 graščinskih posestev, ki so bila stoletja v nemških rokah.

— **Pokopavanje mrličev** na državne stroške je prevzel kanton St. Gallen v Švici.

— **Stavbni obrtniki** morajo zavarovati proti nezgodam svoje delavce na stavbiščih in v delavnicah, tako je ravnokar razsodilo upravno sodišče.

— **Roparski umor** nad pismonošo. V Plasu na Češkem je zvalila 32letna Novotny pismonoša Šontka v svoje stanovanje, kjer sta ga s kovaškim pomočnikom Šergelnom ubila in oropala za 40 K.

— **Nov vulkan** je začel bruhati na otoku Mallorka.

— **Štrajkujoči rudarji** v Lensu so vpriporili velike izgrede. Pri tem sta bila ustreljena neki dragonski poročnik in neki orožnik.

— **Boj z ruskimi revolucionarji.** V Ženevi je hotelo kakih 150 ruskih revolucionarjev v cerkvi napasti tam živeče ruske aristokrate. Policija je revolucionarjem zastavila pot, nakar se je vnel boj na revolverje. Na obeh straneh je več ranjenih. 20 revolucionarjev so zaprli.

Strahovit potres v San Franciscu.

Potres po celi državi Nevada.

Potres, ki je razdjal 18. t. m. mesto San Franciscu, se trajal celo tri minute ter se raztegal po celi državi Nevada, v obsegu več sto kvadratnih kilometrov.

Požar v San Franciscu.

Mesto še neprestano gori, in ako ne potegne veter proti morju, bati

se je, da pogori celo mesto, kolikor ga že ni porušenega. — Med velikimi poslopji se je zrušil tudi neki petnadstropni hotel ter podsul 70 oseb. Drugi trije veliki hoteli so v plamenu. Tudi neka velika hiša, v kateri je stanovalo mnogo strank, se je porušila, pri čemer je bilo ubitih 80 oseb.

Varnost premoženja.

Prebivalci so tako zbegani, da so zapustili svoja stanovanja nezaklenjena ter zbežali. Drugi so znosili svoje dragocenosti na ulice. Po ulicah patrolira vojaštvo, ki ima ukaz, da vsakogar takoj ustrelje, kogar zalotijo pri tatvini.

Koliko je mrtvih?

Dosedaj so našli 1250 mrtvih, a to gotovo še niti polevica ni, ker vsled splošne zbeganosti in požarov ni mogoče iskati ponesrečenih. Marsikje se slišijo izpod razvalin obupni klici. Na Eddy-Street se je porušila velika hiša ter podsula 200 oseb.

Koliko poslopij se je zrušilo?

Dosedaj je dognano, da se je zrušilo nad 5000 poslopij. Škoda se ceni nad 100 milijonov dolarjev.

Najnovejše poročilo o katastrofi v San Franciscu.

Takoj po prvih sunkih je popokala zemlja v mnogih ulicah. Razpoke so bile ponekod nad meter široke. Tudi poslopja, ki so jih zgradili po potresu leta 1868. na poseben, proti potresu varen način, kakor mestna hiša, veliki hoteli, glavna opera itd. so se takoj zrušila. Tlakovane ulice so kakor s pljugo razorane. Proge železnice so se zdrobile in na vse strani zvile kakor slaba žica. Cevi plina, vodovoda in strnišč so popokale, da ni bilo mogoče zaradi smrada in vode v nekatere ulice stopiti. Iz razvalin so sikali visoki plameni. Ker ni bilo vode za gašenje, razstreljevali so cele hiše z dinamitom, da bi se zabranilo razširjenje požara. To grozovito streljanje je strah med prebivalci le še pomnožilo. Mestna hiša, ki so jo zidali 25 let ter je veljala 7 milijonov dolarjev, stolna cerkev z velikansko kupolo, 13 nadstropno poslopje „San Francisco Hall“, 10 nadstropna palača časopisa „Examiner“, vse leži v razvalinah, pod njimi pa nešteto mrličev. Plinarne in elektrarne so se razpočile, tako da nima mesto ne luči ne pitne vode. — Vlada v Washingtonu je brzoglavno nakazala za nesrečnike 10 milijonov dolarjev ter odpošlje vse velike zaloge konzerv. Škode sedaj še ni mogoče preceniti, znaša pa 200 do 800 milijonov dolarjev.

Najnovejše brzoglavke.

New York, 19. aprila. Požar v San Franciscu se širi čimdalje huje. Najbrže ne bo mogoče mesta rešiti plamenom. Nad 100.000 ljudi je brez strehe. V drevoredih je nastalo celo mesto iz samih šotorov. Med razvalinami mrgoli roparjev in tatov, največ Kitajcev, Japoncev in zamorcev. Vojaki ustrelje vsakogar, ki ga dobe pri tatvini.

New York, 19. aprila. Dosedaj so prinesli v mrtvašnico šele 500 mrličev. Števila vseh ponesrečenih ne bo nikoli mogoče dognati, ker je več sto oseb zgorelo. — „Westen Union“ in 11 nadstropno palačo „Union-Trust-Company“ so morali razstreliti z dinamitom, da bi zaprli požaru pot. Pri tem se je dinamit prehitro sprožil, vsled česar je bil ubitih 15 oseb. Izmed velikih hotelov sta zgorela tudi „Palast“ in „Grand“.

Pariz, 19. aprila. „New York American“ poroča, da je vseh mrtvih v San Franciscu in okolici do 10.000. Zrušila se je tudi ubožnica ter podsula nad 200 otrok. — Sloveči „Eiff-House“ se je zrušil v morje; pri tem je bilo ubitih mnogo gostov.

London, 19. aprila. V celem mestu San Franciscu ni niti ene rod-bine, ki bi ne bila pri potresu izgubila kakega člana. Najgrozovitejših prizorov se je bati, ako doseže požar kitajski del mesta, kjer je nad 20.000 Kitajcev natlačanih v malih hišicah iz lahke gorljive snovi.

Potres v drugih mestih.

V Oaklandu, nasproti San Franciscu so vsa večja poslopja ali porušena, ali hudo poškodovana. Tudi požar razsaja skoraj ravno tako silno kakor v San Franciscu samem. Ubitih je nad 100 oseb. Zrušila se je tudi državna norišnica v Agnewu pri San Joseju ter podsula mnogo bolnikov. — Napa-City je popolnoma porušena. — Santa Rosa je v plamenu. — Skoraj popolnoma so tudi porušena mesta Monterey, Gilroy, Hollister in Santa Cruz. Število mrtvih še ni znano. — V Palo Alto v državi Kalifornija je zrušeno Standfort vsenčilišče, ki je veljalo 20 milijonov.

Vojno brodovje uničeno.

Zdržuje se vest, da se je v pristanišču San Franciscu res potopilo vojno brodovje.

Telefonska in brzoglavna poročila.

Dunaj 20. aprila. Ministrski predsednik baron Gautsch je danes konferiral v zadevi volilne reforme z načelnikom čeških agrarcev posl. Praškom.

Dunaj 20. aprila. Cesar je radi katastrofe izrazil brzoglavno svoje sožalje predsedniku Zedinjenih držav ameriških — Rooseveltu.

Pariz 20. aprila. „Matin“ poroča: Ponosno mesto ob Tihem okeanu, San Francisko, je izročeno gotovemu poginu in uničenju; zanj ni več rešitve. Potres je uničil nad 30.000 hiš, kar ni razdejal potres, to bo uničil ogenj. Kjer je stalo še pred dnevi krasno, veliko mesto — „kralj Tihga okeana“, je nastala sedaj puščava, razvaline in pepel.

San Francisco 20. aprila.

Mob je navalil na razne banke in posojilnice; vojaštvo je moralo z nasajenimi bajoneti intervenirati. Razni dvomljivi elementi so vdrl v žganjarne in uplenili vse alkoholne pijače; pijane druhali razsajajo po ulicah; južno od glavnega trga leže križema kupi mrtvecev, in ljudje, ki so se na življenje in smrt napili alkohola in se onesvestili.

New York 20. aprila. Število porušenih hiš v San Franciscu je veliko večje, kakor se je sprva mislilo. Preko 30.000 hiš in drugih poslopij je docela uničenih; pod razvalinami je pokopanih nebroj ljudi. Mrtvecev je toliko, da jih ni mogoče sproti pokopavati. Oblasti so naprosile pomorsko ministrstvo, naj dovoli, da pomorščaki pomagajo pri pokopavanju ponesrečenih žrtev.

New York 20. aprila. Sodi se, da je v San Franciscu bilo ubitih več nego 3000 oseb, ranjenih pa 20.000; brez strehe je 150.000 ljudi. Več tisoč ljudi nima nobene obleke, ker so pri prvem potresnem sunku skoro pol goli bežali iz hiš, kasneje je pa potres porušil hiše in pokopal pod razvaline vse, kar so imeli.

New York 20. aprila. V San Franciscu še vedno razsaja strahovit požar, ki grozi uničiti vse, kar ni razdejal potres. 300.000 ljudi tabori pod milim nebom. Ameriška zbornica poslancev je dovolila sprva pol milijona podpore, kasneje se je pa ta podpora zvišala na 1 milijon dolarjev.

London 20. aprila. Iz ostalih kalifornijskih mest še ni zanesljivih vesti, ker so vse povsod pretrgane brzoglavne zveze. Zanesljivo se vé le toliko, da je mesto San José zadela nemara še večja nesreča, kakor San Francisko. Število človeških žrtev je baje tam še veliko večje. Mesto je porušeno do tal.

London 20. aprila. Vse upanje je pošlo, da bi bilo mogoče rešiti San Francisko pogina. Bati se je, da nastane v najkrajšem času silna lakota, ker so že pošla vsa živila. Prebivalstvo v San Franciscu še ne ve, kako silna katastrofa je zadela mesto.

London 20. aprila. General Funston je brzoglavil vladi, naj pošlje nemudoma živih 200.000 ljudi.

Gospodarstvo.

— **Hranilnica in posojilnica v Šmarju pri Jelšah** je izdala poročilo in računski zaključek za XIII. upravno leto 1905. Iz njega posnemamo: Prometa je bilo 852.838 kron 89 vin. Koncem leta 1905. so bili 1204 zadržniki, ki so vplačali na deležih 17.516 K. Stanje posojil koncem leta znaša 526.727 K, dobilo jih je 1079 zadržnikov. Stanje hranilnih vlog koncem leta in vplačanih od 891 vložnikov 658.919 K 75 vin. Stanje naloženega denarja koncem leta znaša 159.293 kron 13 vin. Oba rezervna sklada znašata koncem leta 38.633 K 6 vin.

Slovenoi in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

